מופץ ב-אי-מייל בלבד (עקב המצב) – ניתן לקבלו על פי בקשה HALACHA.MAYIMCHAIM@GMAIL.COM

בס"ד

מים חיים

"אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח'.)

גליון 392 | איר תש"פ

שאלות המצויות בימי מגיפת הקורונה (ב)

ההלכות נערכו ע"י הרב יהודה אריה הלוי דינר שליט"א – רב ביהכ"נ צא"י "דברי שיר" ב"ב

לע"נ
מרן רבינו **שמריהו יוסף נסים קרליץ** זצוקלל"ה
נלב"ע כ"ג בתשרי תש"פ
❀❀❀❀❀
לע"נ
נשמה טהורה הנערה **רחל** ע"ה
בת יבדלחט"א **הרב יהודה אריה הלוי דינר**
נלב"ע כ"ה מרחשון תש"פ
❀❀❀❀❀

אורח חיים

קריאת התורה פעם שניה עבור אחרים

◄ **שאלה: ביום שני קרא בתורה במנין אחד, והבעל קורא עלה את כל שלוש העליות, והגיעו עשרה אנשים שהתפללו במקום אחר ולא היה להם ספר תורה, וביקשו שיקרא להם, האם יכול לקרוא עוד פעם ולברך על שלוש העליות?**

תשובה: כמו שמי שכבר יצא בקריאת התורה, ומגיע למנין אחר, יכול לקבל שם עלייה (ומצוי מאוד שהולכים לאיזו שמחה משפחתית במקום אחר, לאחר שכבר התפלל), גם כאן יכול לקרוא עבורם ולברך על כל שלוש העליות היות שהוא מברך להוציא את הציבור מדין שומע כעונה (עי' **שו"ע** סי' קל"ט סעיף ח').

השלמת הפרשיות מלפני כמה שבועות

◄ **שאלה: מבואר ברמ"א** (סי' קל"ה סעיף ב') **שאם ביטלו שבת אחת קריאת פרשת הציבור בשבת שלאחר מכן קוראים את אותה פרשה עם הפרשה של אותה השבת, עי' שם, ועי' משנ"ב שי"א להשלים אפילו כמה פרשיות ביחד.**

מה הדין במנין שלא קראו את פרשיות צו-שמיני משום שלא היה ספר תורה, אבל את פרשיות תזריע-מצורע ואחרי-קדושים קראו. האם בשבת זו אפשר לקרוא צו-שמיני ואח"כ פרשת אמור של השבוע, או שאפשר להשלים רק לפי הסדר?

תשובה: אפשר להשלים את פרשיות צו-שמיני, ואח"כ יגללו ויקראו את פרשת השבוע אחרי-קדושים (**הגר"ח קניבסקי** שליט"א). אמנם בכה"ג לא יחברו את פרשיות שמיני ואמור באותה עליה משום שאסור לדלג בתורה (כמבואר **בשו"ע** סי' קמ"ד ס"א), אלא יתחילו פ' אמור בעליה נפרדת.

אכילת פת בכפפות

◄ **שאלה: הלובש כפפות כל היום משום מחלת הקורונה, איך ינהג בנטילת ידים לפני אכילת פת?**

תשובה: איתא **בשו"ע** (סי' קס"ג א') מי שאין לו מים יטול ידיו במפה, עי' שם. ודווקא שכורך ידיו אבל אם כורך את הלחם לא מועיל כיון שידיו משוחררות, וחוששים שיגע בלחם לסדרו וכדומה (עי' **משנ"ב** ס"ק ז' שמחמיר לאוכלו בעזרת מזלג), (**הגרי"ש אלישיב** זצ"ל, מובא בשו"ת "**אבני ישפה**" ח"ב סי' י"א סעיף ו').

וכן מבואר **בשו"ע** (סי' קנ"ח סעיף ח') מי שהיה במדבר או במקום סכנה ואין לו מים פטור מנטילת ידים, עי' שם. משמע שלכתחילה אין לעשות כן, וע"ע **קישו"ע** (סי' מ' סעיף י"ד) שאסור לאכול בלא נטילה אפילו אם רוצה לכרוך ידיו במפה, אא"כ הוא בדרך או שאר אונסין, עי' שם.

לפ"ז בנד"ד אם באמת יש לו קפידה מחמת המחלה לא לגעת בשום דבר יכול לעשות כן, ויאכל בלי נטילה שהרי אין חשש שיגע בידיו, אבל בלי זה לכתחילה יש ליטול ידיו ולברך ברכת נט"י, ולנגוע קצת בלחם בידיו.

ברכת האילנות בעציץ שאינו נקוב

◄ **שאלה: הרבה אנשים לא הספיקו לומר ברכת האילנות ואינם רוצים לצאת מביתם, האם אפשר להניח עציץ עם אילנות של פירות שיש עליו עדיין פרחים על משאית ולהסתובב בעיר לזכות את הרבים שיוכלו לברך?**

תשובה: אפשר לברך ברכת האילנות על עציץ, אפילו עציץ שאינו נקוב, דסו"ס הרי אלו אילנות טובים (**הגר"נ קרליץ** זצ"ל).

לבישת מסכה בשבת

◄ **שאלה: האם מותר לצאת בשבת לרחוב כשלובשים מסכה וכפפות, או שמא נחשב כמשאוי?**

תשובה: כיון שהמסכה שומרת שלא ידבקו במחלה, לא הוא מאחרים, ולא אחרים ממנו, נחשב לצרכי הגוף, ונחשב למלבוש ומותר לצאת בה בשבת (**הגר"ח קניבסקי** שליט"א, עי' **שו"ע** ס' ש"א סעיף י"ג, **ומשנ"ב** ס"ק נ"א, ולא דמי למסכה של פורים שאסור לצאת בה בשבת כמבואר שם סעיף כ', שאין בזה צרכי הגוף כלל וה"ז כמשאוי).

וכן מותר לצאת לרחוב בכפפות על ידיו, כמבואר **בשו"ע** (סי' ש"א סעיף ל"ז). ויש מחמירים. וכתב **המשנ"ב** (ס"ק רמ"א) שהמנהג להקל, ובעל נפש יחמיר, עי' שם. ועכ"פ עכשיו שזה מסייע להצלת נפשות בוודאי אין להחמיר.

שימוש ב"אלכו-ג'ל" לחיטוי הידים בשבת

◄ **שאלה: בגלל המצב צריכים לנקות את הידים עם "אלכו-ג'ל", האם מותר להשתמש בו בשבת או יש בזה משום איסור ממרח?**

תשובה: מבואר בגמרא (**שבת** מ':) שהיו רגילים להתמרח בשבת בשמן, ולכן כל סוג נוזל או סבון שהוא עבה כמו שמן או נוזלי יותר מותר להשתמש בו בשבת, אבל אם הוא כמו ג'ל שהוא עבה יותר משמן אסור להשתמש בו בשבת.

אולם יש לזה עצה, לערבב בו קצת מים עד שיהיה נוזלי יותר ויהיה מותר להשתמש בו בשבת, ויכול בשבת גם לשפוך את הג'ל לכלי ולערבב בו מים, או לתת קצת ג'ל על ידו ולהוסיף מים מהברז ולערבבו, וכך נעשה נוזלי מאוד, ויכול להשתמש בו בשבת (עי' **משנ"ב** ס' שכ"ו ס"ק ל', שו"ת "**אגרות משה**" או"ח ח"א ס' קי"ג, "**חוט שני**" ח"א פ' י"ד ס"ק ב').

טלטול הסידור והחומש מביתו לחצר ולרחוב

◄ **שאלה: מי שלא סומך על העירוב בשכונה מפני שיש שם הרבה גויים שעדיין לא עשו איתם שכירות (אבל יש מחיצות ויש צורת הפתח), האם יש עצה כדי שיוכל להוריד את הסידור והחומש לחצר בשבת בבוקר?**

תשובה: בלי עירוב אסור לטלטל מהבית לחצר חפץ ששבת בבית, אבל חפץ ששבת בחצר בין השמשות מותר לטלטל מחצר לחצר (כמבואר **בשו"ע** סי' שע"ב ס"א). ולכן יניח לפני שבת את החומש והסידור בחדר המדרגות מחוץ לביתו, ונמצא ששבתו בחצר, ומותר לטלטלם לתוך חצרו או אפילו מחצר לחצר, או לרחוב שליד ביתו (מכיון שיש מחיצות בשכונתו וכנ"ל).

מי שלא מטלטל אפילו בחצרו

◄ **שאלה: מי שמתפלל לבד בחצר שלו, ומצטרף למנין מהמרפסות של הבנינים הסמוכים (שזה מותר עפ"י כללי משרד הבריאות, משום שהוא יחידי בחצר), אבל אין מחיצות בחצר למטה וגם אינו סומך על העירוב השכונתי בגלל שאין שם מחיצות מסודרות, וחושש שיש שם דין כרמלית, ואסור לטלטל ד' אמות אפילו בתוך החצר, מה יעשה עם החומש והסידור בשבת בבוקר, היות שאסור לו להזיזם אפילו בתוך החצר?**

תשובה: כיון שאין מחיצות לחצרו יש לו דין של כרמלית, ולכן יניח שם חומש וסידור (בתוך שקית) לפני שבת על גבי כיסא (שאינו רחב ד' או שאינו גבוה עשרה טפחים כדלהלן), ובשבת יקח בידו תוך ד' אמות ויכול לשבת על הכיסא או לעמוד לידו וספריו בידו.

הנחת הסידור ע"ג כותל של שכנו

◄ **שאלה: אם עומד בחצר ליד הכותל המבדיל בן חצרו לחצר שכנו, האם מותר להניח את הסידור ע"ג עובי הכותל מלמעלה?**

תשובה: אם חצר חברו מוקף מחיצות כדין, מכיון שחצר חברו הוא רשה"י, גם לכותל מסביב החצר יש דין רשה"י, כמבואר **בשו"ע** (סי' שמ"ה סעיף ג'), שאפילו אם הכותל אין בו רוחב ד' יש עליו דין רשה"י, ולכן כיון שחושש שחצרו היא כרמלית אסור להתפלל ליד הקיר ולהניח את הסידור על עובי הקיר, שנמצא שמטלטל סידורו מכרמלית לרשה"י.

כיסא ברחוב עם חומש וסידור

◄ **שאלה: מי שלא סומך על העירוב, האם מותר להניח חומש וסידור**

בית הוראה ע"י ביהכ"נ "**דברי שיר**", רח' זכריה 4, בני ברק. פתוח **בימות השבוע** (א'- ה'): אחה"צ, בין השעות **13:45 -14:15**. טל': 03-6194741

מים חיים - גליון מספר 392